Aanpak Buurtbudgetten Noord 2023

1 INHOUD

2 Inleiding 2

2.1 Wat is het buurtbudget? 2

2.2 De doelen van besteding van het buurtbudget zijn in het kort: 2

3 Financiële verdeling buurtbudgetmiddelen 3

3.1 Verdeling budget 2023 3

3.2 Financiën Buurtbudget Noord 3

4 Buurtbudget in stadsdeel Noord 4

4.1 Terugblik 4

4.2 Ambities Dagelijks Bestuur 4

4.3 Buurtbudget Noord: Een gedifferentieerde aanpak 4

5 Noordbrede aanpak 6

5.1 Stappenplan 6

6 Buurtgerichte aanpak 7

6.1 Het Antwerps Model in een Noord jasje. 7

6.2 Buurtcoalitie Molenwijk en het buurtbudget 8

7 Vervolg 9

2 INLEIDING

De totstandkoming van dit voorstel Buurtbudget Noord is het resultaat van analyse van voorafgaande buurtbudgetprocessen, in acht nemen van de evaluaties en overleg met ambtenaren, managers en het Dagelijks Bestuur van Noord. Gedurende dit proces zijn diverse scenario's besproken en geëvalueerd om een aanpak te ontwikkelen. Hierbij is rekening gehouden met het integreren van lessen uit het verleden (zie bijlage 1: Evaluatie Buurtbudget 2021-2022), het aanpakken van gedeelde wensen (Hoofdstuk 2: Ambities dagelijks bestuur Noord) en het in acht nemen van realistische capaciteitskaders en het beleidskader (Zie bijlage 2: Regeling buurtbudgetten).

Het doel van dit voorstel is om een gedifferentieerde aanpak voor het buurtbudget in Amsterdam Noord te presenteren, bestaande uit twee processen die gericht zijn op deliberatie, co-creatie en een haalbare uitvoering. Deze aanpak heeft tot doel de betrokkenheid van bewoners te vergroten en waardevolle initiatieven in de buurt te realiseren.

2.1 WAT IS HET BUURTBUDGET?

"Bewoners bepalen zelf welke (haalbare) activiteiten worden uitgevoerd (zeggenschap) en worden als volwaardige partner beschouwd in het maken van de buurt (eigenaarschap)."

Buurtbudgetten geven Amsterdammers de mogelijkheid om, binnen kaders, aan te geven hoe hun leefwereld verbeterd kan worden en die verbeteringen ook zelf daadwerkelijk te realiseren. Buurtbudgetten zijn een kansrijk instrument bij het gebiedsgericht werken: door bewoners zelf de regie te geven over investeringen in hun buurt, is de veronderstelling dat beter aan de maatschappelijke opgaven kan worden gewerkt en dat het draagvlak voor plannen vergroot wordt. Buurtbudgetten zijn daarnaast een belangrijk instrument om de dialoog over de behoefte in de buurt aan te gaan.

2.2 DE DOELEN VAN BESTEDING VAN HET BUURTBUDGET ZIJN IN HET KORT:

✓ Amsterdammers (directe) zeggenschap geven over de besteding van middelen.

✓ Het op gang brengen van de dialoog over wat er nodig is en wat bewoners verwachten van hun buurt.

✓ Het stimuleren van betrokkenheid en cohesie in de buurt.

✓ Het vergroten van eigenaarschap voor de directe leefomgeving.

✓ Empowerment en stimuleren van zelforganisatie in de buurt.

3 FINANCIËLE VERDELING BUURTBUDGETMIDDELEN

De vorige coalitie heeft drie jaar lang (2020, 2021, 2022) budget beschikbaar gesteld voor de buurtbudgetten. De centrale stad heeft in de begroting een apart bedrag opgenomen: 2 miljoen in 2019; 4 miljoen in 2020 en 8,5 miljoen in 2022. De huidige coalitie zet dit beleid voort, in 2023 is er ruim 10,8 miljoen euro beschikbaar gesteld.

3.1 VERDELING BUDGET 2023

In onderstaande tabel staat de verdeling van de buurtbudgetten 2023 over de stadsdelen en stadsgebied Weesp. De bedragen voor 2023 komen bovenop de eerder doorgeschoven bedragen. De geel gearceerde bedragen zijn de bedragen voor 2023. Een totaalbedrag van 7 miljoen euro is verdeeld op basis van inwoneraantal, daarnaast is er een vast bedrag van 2 ton voor Weesp. De onderste rij laat de totaalbedragen zien, inclusief het doorgeschoven bedrag.

	Centrum	Nieuw-West	Noord	Oost	West	Zuid	Zuidoost	Totaal zonder Weesp	Weesp	Eindtotaal met Weesp
Bewonersprognose 2022 Amsterdam	87.979	161.388	103.164	143.006	148.908	146.201	88.943	879.589	20.765	900.354
	10%	18%	12%	16%	17%	17%	10%	100%		
Verdeling volgens PHO 7 dec.	€ 700.160	€ 1.284.368	€ 821.006	€ 1.138.079	€ 1.185.049	€ 1.163.506	€ 707.832	€ 7.000.000	€ 200.000	€7.200.000
Doorgeschoven bij begroting 2023	€ 100.000	€ 476.000	€ 0	€ 900.000	€ 202.000	€ 950.000	€ 975.000	€ 3.603.000		€ 3.603.000
Beschikbare middelen voor 2023	€ 800.160	€ 1.760.368	€ 821.006	€ 2.038.079	€ 1.387.049	€ 2.113.506	€ 1.682.832	€ 10.603.000	€ 200.000	€ 10.803.000

3.2 FINANCIËN BUURTBUDGET NOORD

In 2023 is voor stadsdeel Noord 821.006 euro beschikbaar gesteld voor de buurtbudgetten vanuit de portefeuille democratisering. 600.000 euro is planbudget en het overige geld is voor een aantal FTE, de organisatie van de communicatie en bijeenkomsten. Daarnaast reserveren we budget voor mogelijk extra kosten voor plannen, uit ervaring blijkt dat kosten soms hoger uitvallen dan initieel begroot.

4 BUURTBUDGET IN STADSDEEL NOORD

4.1 TERUGBLIK

In de eerste fase van de buurtbudgetten (2019-2021), hebben we geëxperimenteerd met een buurtgerichte aanpak gebaseerd op het Antwerpse model in vier buurten. Echter, na de pilotfase moesten we een nieuwe koers inslaan, omdat een buurtgerichte aanpak niet langer haalbaar was. In de nieuwe ronde moet er minimaal 60% van het budget ingezet worden voor processen waar iedere bewoner van het stadsdeel kan meedoen (regeling buurtbudgetten).

In de daaropvolgende ronde van het buurtbudget in Noord werd gekozen voor een gebiedsgerichte buurtbudget (2021-2022). Het opsplitsen van Noord in drie gebieden met verschillende startmomenten bleek een arbeidsintensieve taak. Bovendien zorgde een beperkte dialoogruimte en het online stemproces ervoor dat bewoners soms concurrerend in plaats van samenwerkend aan plannen werkten, wat de cohesie eerder ondermijnde dan bevorderde. Het Dagelijks Bestuur van coalitieperiode 2018-2022 benadrukte dat coalitievorming en eigenaarschap voornamelijk tot stand kunnen komen met een op maat gerichte aanpak, waarbij de gemeenschappelijke doelen en betrokkenheid centraal staan.

4.2 AMBITIES DAGELIJKS BESTUUR

Naast de ervaringen van de afgelopen buurtbudgetten nemen we de ambities van het huidige Dagelijkse bestuur van Noord ook mee in de aanpak.

- Integrale samenwerking & overlapping portefeuilles: De aanpak is dusdanig vormgegeven dat het een geen losstaand proces is, maar een aanvulling op al lopende projecten van het stadsdeel, namelijk de gebiedsplannen en de buurtcoalities. Het buurtbudget geeft een extra impuls aan deze plannen. De integrale samenwerking spreekt meerdere domeinen aan en maakt democratisering daarmee een portefeuille-overstijgend proces.
- Andere manier van werken & vergroten van vertrouwen: Meerdere actoren en ambtenaren op meerdere niveaus en in meerdere beleidssferen worden betrokken. Op deze manier integreert het buurtbudget steeds meer in ons werken en worden de Buurtbudgetten duurzaam verweven in het Amsterdamse en Noordse ambtelijk apparaat.

We streven naar een hoge mate van co-creatie en kennisdeling in deze aanpak. We zetten extra in op gelijkwaardig partnerschap met bewoners. Het buurtbudget wordt hierdoor een instrument om het vertrouwen van bewoners in de overheid te vergroten.

4.3 BUURTBUDGET NOORD: EEN GEDIFFERENTIEERDE AANPAK

Op basis van lessen uit voorgaande buurtbudgetten blijkt dat het vroegtijdig faciliteren van co-creatie tussen bewoners en professionals essentieel is. Dit bevordert samenwerking, eigenaarschap en wederzijds begrip, en leidt tot vroegtijdige ontwikkeling van haalbare plannen. Het Dagelijks Bestuur benadrukt daarnaast deliberatie en thematische vrijheid als voorwaarden. Daarnaast heeft Esther Lagendijk aangegeven dat een buurtgerichte aanpak op basis van het Antwerpse model sterk haar voorkeur heeft, maar gelden ook de richtlijnen van het buurtbudgetkader: elke inwoner van Amsterdam moet de kans krijgen mee te doen aan de buurtbudgetten (Subsidieregeling buurtbudgetten/buurtbegroten 2021). Al deze aspecten zijn geïntegreerd in de aanpak, maar we

houden rekening met de beschikbare capaciteit, een realistische praktische uitwerking en houden oog op het balans tussen inzet en output.

We stellen een gedifferentieerde aanpak voor.

- Een noordbrede aanpak waarbij focus ligt op deliberatie en samenwerking, met een maximumbudget van €5.000,00 per plan en aandachts-buurten voor extra kwartier maken. Het beschikbare budget voor deze aanpak is €400.000,00. €125.000,00 per gebied en €25.000,00 budget voor onvoorziene kosten.
- Een buurtgerichte aanpak gebaseerd op het Antwerps model, toegepast in een buurt met bestaande buurtcoalitie en projectleider. Volgordelijk krijgen twee buurten budget, elk €100.000,00

Deze aanpak maximaliseert efficiëntie door gebruik te maken van bestaande processen, zorgt voor een behapbare en doeltreffende uitvoering van het buurtbudget en faciliteert waar mogelijk betrokkenheid van bewoners en professionals.

5 NOORDBREDE AANPAK

In de noordbrede aanpak leggen we de focus op deliberatieve gesprekken binnen elk gebied en thema-gestuurde samenwerkingssessies om plannen te verfijnen. Dit vergroot de kans op haalbaarheid en draagvlak. Plannen mogen maximaal €5.000,00 kosten en moeten binnen een jaar uitvoerbaar zijn. We streven naar nauwe samenwerking in deze sessies met buurtwerk, sleutelfiguren, commissie-leden en bewonersplatforms. Bovendien stimuleren we interne samenwerking door de thema-gestuurde sessies waar mogelijk te verbinden met gebiedsplannen. Op deze wijze benutten we bestaande en nieuwe kennis optimaal en functioneert het buurtbudget niet alleen als bevordering van eigenaarschap en medezeggenschap onder bewoners, maar ook als signalering van actuele thema's en aanvulling van beleidslacunes. Het beschikbare budget voor deze aanpak is €375.000,00 voor de gebieden, €125.000,00 per gebied, en €25.000,00 voor onvoorziene kosten.

5.1 STAPPENPLAN

- *Buurtgesprekken:* Gesprekken worden georganiseerd in elk gebied, waarbij bewoners, professionals en ambtenaren worden uitgenodigd om ideeën en behoeften te delen. Samen worden de belangrijkste thema's vastgesteld. Met input van de stadsdeelcommissie en het dagelijks bestuur wordt ook bepaald welke buurten extra aandacht nodig hebben. In deze buurten maken we actief kwartier om bewoners bewust te maken over de mogelijkheden van het buurtbudget.
- *Thema-gestuurde samenwerkingssessies:* Er worden samenwerking sessies gefaciliteerd waarin bewoners, ambtenaren en professionals samenwerken om plannen te verfijnen en haalbaar te maken. Deze sessies zijn ingedeeld op basis van thema's. We motiveren samenwerking tussen planindieners. Daarnaast kunnen ambtenaren helpen met de plannen en vertellen over wat er al gebeurd rondom het thema en in hoeverre plannen een mogelijk duurzaam vervolg kunnen hebben. Verder kunnen deze sessies dienen om met elkaar tips en tricks te delen hoe bijvoorbeeld een begroting te maken of draagvlak te organiseren. We vragen het Dagelijks Bestuur en de stadsdeelcommissie voor advies over vrijblijvendheid of verplichte aanwezigheid voor planindieners gedurende de thema-sessies.
- *Planindienfase:* Er kunnen online plannen ingediend worden vanaf het moment dat er samenwerkingsessies zijn.
- *Haalbaarheidfase:* De plannen worden op haalbaarheid gecontroleerd door het stadsdeel. Naar verwachting zal dit soepel verlopen omdat de plannen verfijnd en afgestemd zijn gedurende de samenwerkingsessies.
- *Stemfase*: Bewoners kunnen hun stem uitbrengen op hun favoriete plannen. De plannen met de meeste stemmen ontvangen geld.
- *Uitvoeringsfase:* Plannen ontvangen geld en kunnen uitgevoerd worden.

6 BUURTGERICHTE AANPAK

Voor de eerste buurtgerichte aanpak stellen we voor om samen te werken met de buurtcoalitie Molenwijk. De samenvoeging van buurtcoalities en buurtbudgetten bevordert interne samenwerking en integrale aanpak en voorkomt parallelle processen. Buurtcoalitie-leden kunnen buurtbewoners actief betrekken, vergroten betrokkenheid en vertrouwen, en brengen diverse ervaringen en kennis samen. Deze rijke representatie stimuleert effectieve buurtbudgetplannen door laagdrempelige informatie-uitwisseling en vergroot reikwijdte van inwoners die anders niet zouden participeren. Er wordt ook budget (100.000 euro) gereserveerd voor een tweede buurtgerichte aanpak. De keuze voor deze buurt kan eind 2024 plaatsvinden en worden voorgelegd aan het DB en de stadsdeelcommissie.

6.1 HET ANTWERPS MODEL IN EEN NOORD JASJE.

Het buurtgerichte proces wordt ingericht op basis van het Antwerpse model. De focus ligt op co-creatie en deliberatie met bewoners. Het Antwerpse model en de lessen van afgelopen pilots zijn hiervoor de basis. Er wordt zorg gedragen om zo goed mogelijk alle bewoners van de Molenwijk te betrekken bij het proces. De pilotfase van de buurtbudgetten (Zie Tijdlijn de Kleine Wereld Noord) is ingericht conform het Antwerpse model.

In Antwerpen zien ze het model als een oefening in deliberatieve democratie:
“We brengen mensen samen om te praten over ons district. Wij geloven dat elke dialoog leidt tot verrijking en begrip. Dat is een belangrijk doel. Dialoog betekent ook verschillende meningen. We streven zo veel mogelijk consensus na: ieders stem moet gehoord worden, en de groep probeert samen een gedragen oplossing te vinden. Maar de Burgerbegroting verdeelt ook geld over projecten, en vaak betekent dat keuzes maken. Die keuze ligt in handen van de bewoners zelf, niet van een jury, de politici of de administratie. Waar mogelijk proberen we samenwerking tussen projecten te stimuleren.”
- https://burgerbegroting.be/wat-is-de-burgerbegroting

De fases zijn als volgt:
Stap 1: thema’s kiezen en geld verdelen | Burgerbegroting Kick-off
Stap 2: ideeën indienen
Stap 3: projecten kiezen | Burgerbegrotingfestival
Stap 4: projecten realiseren

6.2 BUURTCOALITIE MOLENWIJK EN HET BUURTBUDGET

Er wordt 100.000 euro beschikbaar gesteld voor de buurt de Molenwijk in het kader van het buurtbudget. In deze aanpak zal geen maximum bedrag per plan worden gehanteerd.

In de Molenwijk is ook een buurtcoalitie gestart. De buurtcoalitie is al begonnen met bewonersbijeenkomsten per leeftijdscategorie

1 . Wat speelt er, welke zorgen en maar ook kansen zien we in de Molenwijk?

2. Wat gebeurt er al op deze onderwerpen, welk aanbod is er, welke initiatieven lopen?

3. Wat is er aanvullend nodig en gewenst?

De buurtcoalitie is ingedeeld in vier leeftijdsgroepen (0-12+, 12-23, 23+, 55+). Per leeftijdsgroep worden de behoeften van bewoners opgehaald en in kaart gebracht. We zetten in op versterking van beide processen door de kennis vanuit de sessies van de buurtcoalitie in te zetten voor de buurtbudgetten.

In het kader van het buurtbudget wordt volgens het Antwerpse model in oktober en november door bewoners bepaald op welke thema's buurtbudgetplannen ingediend kunnen worden en welk budget er per thema verdeeld kan worden. In december maken bewoners hier plannen voor. In februari- maart wordt op deliberatieve wijze bepaald welke plannen vanuit het buurtbudget uitgevoerd worden.

7 VERVOLG

Voor een geslaagde uitvoering van deze aanpak is meer nodig dan alleen een projectleider. Het vereist een gedeelde verantwoordelijkheid onder collega's en ondersteuning voor de projectleider, inclusief administratieve taken en communicatie. Samenwerking met buurtwerk, sleutelfiguren, bewonersplatforms - en mogelijk de commissieleden- is essentieel de aanpak, zij dienen hier nog voor benaderd te worden. Na het vaststellen van de aanpak wordt een projectleider aangewezen en een gedetailleerd plan opgesteld, ondersteund door een intern overleg op 21 september 2023.